

**S24 Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΗΜΕΡΑ: ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ, ΣΤΟΧΟΙ
ΚΑΙ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ**

Οργανωτής & Πρόεδρος του Συμποσίου: Μπεζεβέργης, Η.

Συζητητής Συμποσίου: Μπεζεβέργης, Η.

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

S24A

ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΓΟΝΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ: ΠΟΣΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΕΧΟΥΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΦΗΒΕΙΑ;

Ηλίας Μπεζεβέγκης, Γιώργος Γεωργουλάς, Βασίλης Παυλόπουλος

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Οι αντιλήψεις (αλλιώς: πεποιθήσεις, άρρητες θεωρίες ή εθνοθεωρίες) των γονέων για την ανάπτυξη αναμένεται να συνδέονται με όψεις της προσαρμογής των παιδιών, καθώς και με την ποιότητα της επικοινωνίας τους με τους γονείς. Ωστόσο, οι έρευνες επικεντρώνονται συνήθως σε παιδιά μικρών ηλικιών, ενώ λιγοστά είναι τα δεδομένα όσον αφορά τους εφήβους. Η παρούσα έρευνα μελέτησε τις αντιλήψεις των γονέων που είχαν παιδιά στην εφηβεία. Το δείγμα αποτελούνταν από 100 οικογένειες (μητέρες, πατέρες και εφήβους 11-15 ετών). Στους γονείς χορηγήθηκε κλίμακα που μελετά τις αντιλήψεις για την ανάπτυξη ως πορεία μάθησης, γνωστικής επεξεργασίας ή βιολογικής ωρίμασης (Martin & Johnson, 1992). Οι έφηβοι συμπλήρωσαν το Ερωτηματολόγιο Δυνατοτήτων και Δυσκολιών (Goodman, 1997) και την Κλίμακα Επικοινωνίας Γονέα-Εφήβου (Olson et al., 1989). Βρέθηκε ότι οι γονεϊκές αντιλήψεις της ανάπτυξης ως διαδικασίας ωρίμασης (έναντι μάθησης ή γνωστικής επεξεργασίας) συνδέονταν με αυξημένα συναισθηματικά συμπτώματα και χαμηλότερο επίπεδο προκοινωνικής συμπεριφοράς των εφήβων. Επιπλέον, οι γονείς που υιοθετούσαν την ωρίμαση ως βασική αναπτυξιακή διεργασία αξιολογήθηκαν από τους εφήβους ως λιγότερο ανοιχτοί στη μεταξύ τους επικοινωνία, συγκριτικά με τους γονείς που προέκριναν τη μάθηση ή τη γνωστική επεξεργασία. Οι αποδόσεις στον παράγοντα της ωρίμασης ήταν συχνότερες για τα αγόρια (παρά για τα κορίτσια) και προέρχονταν από γονείς χαμηλότερου (έναντι υψηλότερου) επιπέδου εκπαίδευσης. Τα ευρήματα αυτά δηλώνουν ότι οι αντιλήψεις της ανάπτυξης ως μαθησιακής ή γνωστικής επεξεργασίας είναι πιο προσαρμοστικές από ό,τι η πίστη στη βιολογική ωρίμαση.

S24B

ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΕΦΗΒΩΝ ΚΑΙ ΓΟΝΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΓΟΝΕΪΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

Η. Μπεζεβέγκης, Γ. Γεωργουλάς & Β. Παυλόπουλος

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Στην ερευνητική αυτή μελέτη εξετάζονται οι αντιλήψεις εφήβων και γονέων για τη γονεϊκή συμπεριφορά, τις συγκρούσεις που προκύπτουν μεταξύ τους για θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος, την ποιότητα της επικοινωνίας ανάμεσα στις δύο πλευρές και το συναισθηματικό κλίμα της οικογένειας. Σε τρεις διαφορετικές χρονικές περιόδους οι συμμετέχοντες (έφηβοι και γονείς) συμπλήρωσαν δύο διαφορετικές μορφές του ίδιου ερωτηματολογίου, προκειμένου να αξιολογήσουν τη γονεϊκή συμπεριφορά. Από τις απαντήσεις προκύπτει ότι η μεγάλη πλειονότητα τόσο των εφήβων, όσο και των γονέων χαρακτηρίζουν συνολικά τη γονεϊκή συμπεριφορά ως «δημοκρατική», ωστόσο η εικόνα αυτή αλλάζει, όταν αξιολογείται η συμπεριφορά των γονέων σε επιμέρους τομείς της καθημερινής ζωής. Παρουσιάζονται συγκριτικά στοιχεία των απαντήσεων γονέων και παιδιών των ίδιων οικογενειών σχετικά με τα θέματα, για τα οποία προκύπτουν συχνότερα συγκρούσεις στην οικογένεια, και - σύμφωνα με τις απαντήσεις τόσο των εφήβων όσο και των γονέων- τα θέματα αυτά είναι το σχολείο, οι ώρες εξόδου και το λεξιλόγιο. Παρά τις επιμέρους διαφορές έφηβοι και γονείς αξιολογούν θετικά τόσο το επίπεδο επικοινωνίας μεταξύ τους, όσο και το συναισθηματικό κλίμα που επικρατεί στη οικογένεια. Τέλος, παρουσιάζονται αποτελέσματα της παραγοντικής ανάλυσης των απαντήσεων εφήβων και γονέων, από την οποία προκύπτουν παράγοντες που περιγράφουν τις αντιλήψεις εφήβων και γονέων για τις συγκρούσεις μεταξύ τους σχετικά με θέματα της καθημερινής ζωής.

S24C

**ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΜΙΑΣ ΟΜΑΔΑΣ
ΤΣΙΓΓΑΝΩΝ ΜΗΤΕΡΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΟΥΣ**

Κωνσταντίνος Πετρογιάννης

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Τα τελευταία χρόνια έχουν δημοσιευθεί αρκετές μελέτες όπου επιχειρείται να συνδεθεί το οικοπολιτισμικό πλαίσιο με τις κοινωνικές και ψυχολογικές διεργασίες. Η πολιτισμική προσέγγιση στη μελέτη της ανάπτυξης συνέβαλε στη κατανόησή της θέτοντας την στο πλαίσιο διαφόρων και διαφορετικών οικονομικών, πολιτικών, κοινωνικών και πολιτισμικών παραμέτρων. Ο γονικός ρόλος και συμπεριφορά, τα πιστεύω των γονέων, και οι αναπτυξιακοί στόχοι που έχουν για τα παιδιά τους διαμορφώνονται μέσα σε αυτά τα οικοπολιτισμικά πλαίσια («θεωρία του αναπτυξιακού θύλακα» των Super και Harkness). Θα μπορούσε έτσι να υποστηριχτεί ότι οι αναπτυξιακοί στόχοι των γονέων αντανακλούν τα πιστεύω, τους κανόνες και τις αξίες («πολιτισμικά σενάρια») που μοιράζονται τα μέλη μιας κοινωνικο-πολιτισμικής ομάδας και αναλόγως καθοδηγούν τον τρόπο ανατροφής των παιδιών τους. Η εργασία παρουσιάζει τα αποτελέσματα μιας πρώτης ερευνητικής προσπάθειας που έγινε με τη χρήση ημιδομημένων συνεντεύξεων με Ελληνίδες τσιγγάνες μητέρες από διάφορες περιοχές της Στερεάς Ελλάδας με στόχο να αποτυπωθούν τα χαρακτηριστικά και οι αναπτυξιακοί στόχοι που έχουν για τα παιδιά τους προσχολικής ηλικίας και στους οποίους αποδίδουν ιδιαίτερη αξία και σημασία.

S24D

ΑΓΧΟΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ, ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΝΑΤΡΟΦΗΣ

Σμαράγδα Καζή* και Σπύρος Τάνταρος**

**Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, **Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών*

Στην έρευνα αυτή διερευνώνται οι αντιλήψεις των γονέων και οι συνεπαγόμενες πρακτικές ανατροφής των παιδιών τους. Εξετάζονται τρεις ηλικιακές ομάδες (Νηπιαγωγείο, Δημοτικό, Γυμνάσιο) και οι πρακτικές ανατροφής ως προς το άγχος που βιώνουν τα μέλη της οικογένειας. Χορηγήθηκαν ερωτηματολόγια μέτρησης του άγχους, του γονικού ύφους, μέτρησης στάσεων και προσδοκιών των γονέων και κατανομής του χρόνου και των δραστηριοτήτων των παιδιών. Παρουσιάζονται τα πρώτα αποτελέσματα και η σχετική συζήτηση.